

követelését. Mindkét esetben az alperesek az 1874. XVIII. t.-c. 9. §-ában szabályozott elévülésre hivatkoztak. Ezek az esetek csak az abban a negatívumban rokonulnak ide, hogy a kereset jogalapja más, mint az id. t.-c.-ben szabályozott objektív felelősség. A JEH. határozat alapján ez a negatívum elég ahhoz, hogy a rövid elévülés ne nyerjen alkalmazást.

M.

Üzem jogalanyisága — kollektív szerződés. A „Polgári Jog” 1929. évi egyik számában (217. l.) az akkori munkásbiztosítási felsőbbíróság döntvénye kapcsán kiemelttem azt a szóbanforgó döntvényben is kifejezésre jutott jogfejlődési tendenciát, amely az „üzem”-et, az eddigi jogtárgyat jogalanyi rangra emeli, a jogi vonatkozások kapcsoló szempontjává teszi. Az üzem jogalanyi kialakulásának — bizonyára túlzott következtetés ennek a terminológiának a használata, amely egyébként csak a fejlődés irányvonalára, nem egy fejlődési processus lezáró eredményére akar utalni — most egy újabb illusztrálásával szolgál az 1800/932. sz. rendelet (Budapesti Közlöny, 1932. március 24-iki számában), amely cukorrépa termelők és a cukorgyárak közötti jogviszonyokat szabályozza. Ez a rendelet egyebek között a következő intézkedést tartalmazza: „Termelő alatt a termelő gazdaságot kell érteni a tulajdonos, vagy hasonbérli személyében létrejött változásra való tekintet nélkül”. A „termelőgazdaság” tehát a „termelő” personificatióját kapja itt meg. A functionális jogfejlődés, amely Spengler óta számos jogászt foglalkoztatott — nyilvánul meg az üzemnek, tehát egy funkciónak a jogalanyiság felé való haladásában a funkcióval a jogi szabályozás alakulására való kihatásában.

A hivatkozott rendelet a jogfejlődés szempontjából még egy érdekes adalékot szolgáltat. A rendelet kimondja, hogy a cukorgyár és a termelő egymásközötti viszonyában érvényesülnek a cukorgyári, illetve termelői érdekképviseltek között létesített és a kormánynak bemutatott megállapodások. A két érdekképviseltek megállapodása tehát a rendelet révén kollektív szerződés jellegét kapta, amely alkalmazásra talál a vonatkozó megállapodás megkötésétől távolálló érdekeltek jogviszonyában is.

További fejtegetésekbe ezúttal nem bocsátkozunk és a soroknak inkább csak az anyaggyűjtés munkája és a figyelem felkeltése volt a célja.

B. S.

Bérekamatok. A megnehezült gazdasági viszonyok között, amikor a pusztá létfenntartáshoz szükséges pénz előteremtése is sokszor leküzdhetetlen nehézséget okoz az emberek ezreinek, s mikor a lakások és üzlethelyiségek bérlői csak a legnagyobb

